

ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ
Психология негіздері және коммуникативтік дағдылар кафедрасы

Ψ

ОСӨЖ

**Тақырыбы: Интеллект теориясы. Факторлары,
диагностикасы**

Орындаған: Олжабаев А. Ж.
Тексерген: Абдикаримова Г. Б.

Қарағанды 2017

Жоспар:

□ Кіріспе

- *Интеллект жөнінде түсінік*

□ Негізгі бөлім

- *Интеллект туралы теориялар*
- *Интеллект түрлері. Факторлары, диагностикасы.*

□ Қорытынды

Интеллект (латын тілінен аударғанда - intellectus) кең мағынада индивидтің барлық таным функцияларының жиынтығы: түрткі мен қабылдаудан ойлау мен қиялға дейін; қысқа мағынада – бұл ойлау. Интеллект таным іс-әрекеттерінің негізгі формасы болып табылады.

Интеллект болмысқа қатысты идеалды – заттық қатынастардың негізгі тәсілінде жүзеге асырылады және ойлаудың, іс-әрекеттің практикалық көптеген формаларын жасау мен түсіну мүмкіндіктерін анықтайтын ақыл-ой қабілеттерінің жиынтығы болып табылады.

Психология тарихында интеллект түсінігінен интеллектуализмнің бүкіл бағыттылығы сәйкестендіріледі. Оның көшбасшысына И. Гербарт (1776-1841) жатқызылады. Ол интеллект психиканың негізгі функциясы деп таниды.

Интеллект функциялары

```
graph TD; A[Интеллект функциялары] --> B[оқуға деген қабілеттілік]; A --> C[Қоршаған болмысының заңдылықтарын белсенді меңгеруге қабілеттілік. Бірқатар психологиялық тұжырымдамаларда интеллект ақыл-ой операцияларының жүйесімен теңестіреді.];
```

оқуға деген қабілеттілік

Қоршаған болмысының заңдылықтарын белсенді меңгеруге қабілеттілік. Бірқатар психологиялық тұжырымдамаларда интеллект ақыл-ой операцияларының жүйесімен теңестіреді.

Интеллектінің бастауы қалай болатынын ұмытуға болмайды. Адам үшін интеллектінің маңызы қоршаған орта мен заттарды танып білу де ғана емес, оларды ары қарай шығармашылық түрде дамытуда.

Адам интеллектісінің басты
сапаларына:

ЛОГИКАЛЫҚ ДӘЙЕКТІЛІК

БАЙҚАҒЫШТЫҚ

АЛҒЫРЛЫҚ

Интеллект түсінігінің тұлға құрылымындағы маңыздылығы туралы ой тұжырымдар белгілі ойшыл, еңбектері психологияның материалистік еңбектеріне негіз болған Аристотель көзқарастарында да кездеседі. Аристотель интеллектіні өзіне қалай және қайтіп келіп қалғанын білмесе де, аналогия жасау немесе ой толғау арқылы емес, туа біткен, жаратылыстан біткен қасиеті арқылы әмбебап, ақиқат және қажетті шарттар жөнінде анық мағлұмат алу үшін адамға жағдай жасайтын жан қабілеті ретінде түсіндіреді.

Интеллект түрлері:

- абстрактылы интеллект,
- ересектер зияты,
- нақты интеллект,
- кристалданғая интеллект,
- қарапайым интеллект,
- жануарлардың зияты,
- жасанды интеллект.

□ Әлеуетті интеллект - жан қабілеттерінің бірі немесе материядан дүниеде бар заттардың болмысы мен формасын абстракциялай алатын немесе соған даяр әлде бірдеңе деп есептейді. Интеллект болмысында бар нәрселер арқылы формалардың жүзеге асқандығын түсіндіреді: дүниеде бар нәрселердің формасына әлі ие болмай тұрған кезде, ол әлеуетті интеллект болып табылады, ал формалар жүзеге асты дегенше ол өзекті интеллектіге айналады.

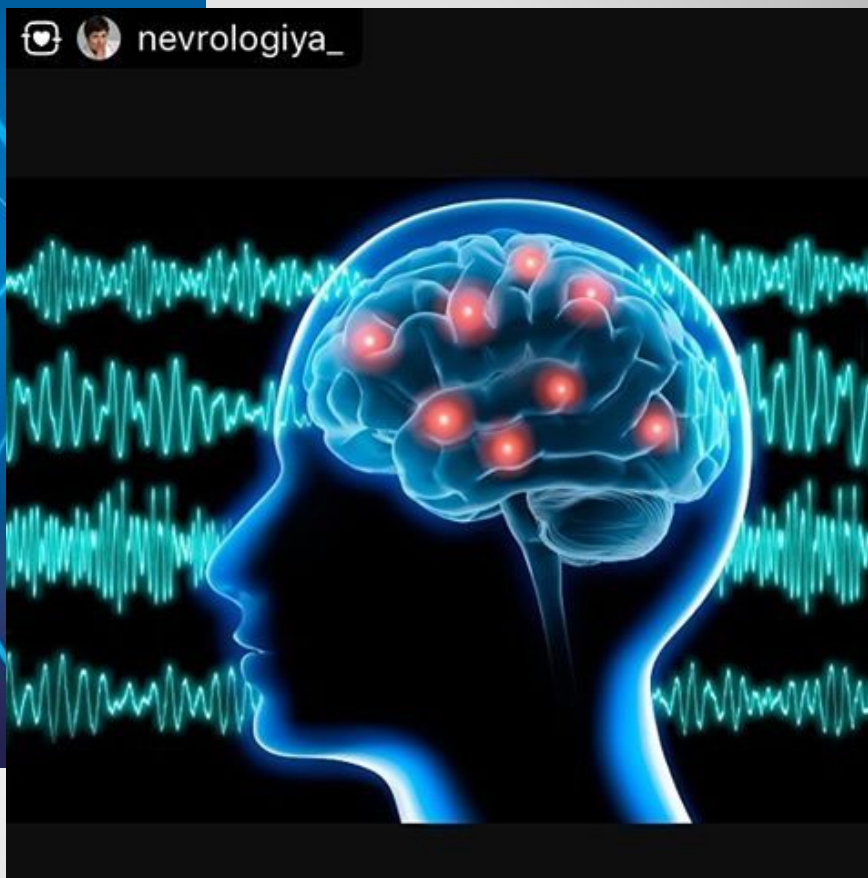

Өзекті интеллект -
интеллектінің
формалары болып
табылатын
интеллекцияның
пайымдалған объектіге
бағдарланып, бұған дейін
өзекті саналып келген
интеллект бара-бара
дарыған интеллектіге
айналады.

□ Әрекетшіл интеллект дегеніміз - ешуақытта да материяда болмаған және онымен мүлдем байланысы жоқ абстракцияланған форма. Бұл интеллект қайсыбір жағынан қарағанда өзекті интеллект болып табылады және жүре келе дарыған интеллектіге өте жақын болып келеді.

Интеллектті диагностикалау интеллект коэффициентімен жүргізіледі

Қорытынды

Білім жүйесін меңгеру арқылы ғана адам ой және дене еңбегінің тетіктерін жақсы түсіне алады. Оларды жан-жақты білуге мүмкіндік алады. Білімді меңгеру – ұзақ уақытты керек ететін күрделі процесс. Оқыту ақыл-ой тәрбиесінде жетекші болып саналады, өйткені интеллектік және белсенді танымдық қызмет үшін керекті ақыл-ойдың бірде-бір бағалы қасиеті жүйе келтірілген білімдердің қорынсыз дами алмайды.

**Назар
аударғандарыңызға
рахмет!**